

สรุปผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากการสัมมนา

เรื่อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ฉบับ

ควรเป็นอย่างไร

ของ

คณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญ

และร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

สรุปผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากการสัมมนา
เรื่อง “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเรื่อง ๓ ฉบับ ควรเป็นอย่างไร”
วันพฤหัสบดีที่ 3 พฤษภาคม 2550
ณ โรงแรมราม่า การ์เด้นส์ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

1. จำนวนแบบสอบถาม

ที่ได้รับคืน 94 ชุด จาก 125 ชุด (คิดเป็นร้อยละ 75.20) ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวนทั้งสิ้น
157 คน

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 81.91) เป็นเพศหญิงร้อยละ 18.09

3. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุของผู้เข้าร่วมสัมมนาอยู่ในช่วง 46 - 55 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 27.66) รองลงมา คือ
ผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วง 36 - 45 ปี (ร้อยละ 24.49) ช่วงอายุ 56-65 ปี (ร้อยละ 20.21) อายุ 65 ปีขึ้นไป (ร้อยละ
14.89) ช่วงอายุ 26-35 ปี (ร้อยละ 10.64) และผู้ที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี (ร้อยละ 10.64) แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่
เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36-55 ปี (ร้อยละ 52.15) ช่วงอายุในระหว่างวัยทำงาน

4. อาชีพของผู้เข้าสัมมนา

ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ร้อยละ 45.74 รองลงมาได้แก่ อดีต
ศ.ส./ส.ว. อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างภาคเอกชน นักธุรกิจ/เจ้าของกิจการ นักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการใน
สถานศึกษา/นักวิชาการอิสระ สมาชิกสภาจังหวัด/สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สื่อมวลชน
และนักเรียน/นิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 12.77 ,6.38 ,3.19 ,2.13 และ 1.06 ตามลำดับ)

๕ การรับทราบข้อมูลข่าวสาร

ในการจัดสัมมนาครั้งนี้ ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเข้าร่วมจากหนังสือเชิญ ร้อยละ 53.19
รองลงมา คือ ได้รับการชักชวนจากกรมการ หรืออนุกรมการของ ศ.ส.ร. ร้อยละ 22.34
นอกจากนั้นเป็นการรับทราบจากสื่ออื่น อาทิ หนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์
วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี และอื่น ๆ (ร้อยละ 4.26 ,3.19 ,1.06 และ 22.28 ตามลำดับ)

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

6.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มาของ กกต. การที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ กกต. มาจาก
การสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหาด้วยการเสนอชื่อผู้ที่สมควรเป็น กกต. จำนวน 3 ท่าน และมาจาก
การสรรหาโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาด้วยการเสนอชื่อผู้ที่สมควรเป็น กกต. จำนวน 2 ท่าน ผู้ตอบ
แบบสอบถามเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วยมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ เห็นด้วย ร้อยละ 44.68 ไม่เห็นด้วย
ร้อยละ 40.43 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 11.71

สรุป ประเด็นที่มาของกกด. โดยการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาซึ่งประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุดและประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้ในฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา แล้วเสนอให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบยังเป็นประเด็นโต้แย้ง (Controversial) ความเห็นถ้ำกึ่งกัน สมควรมีการถกเถียงให้ความเห็นตลกผลึกมากกว่านี้ว่า ควรจะเสนอรายชื่อผู้ที่สมควรเป็น กกด. ในจำนวน เท่า ๆ กัน คือ ฝ่ายละ 5 คน ไปให้ที่ประชุมวุฒิสภาเลือก มิใช่การให้ความเห็นชอบ

6.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจในการพิจารณาการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ กกด. มีอำนาจสืบสวนสอบสวนเพื่อหาคือเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาด กับสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามมาตรา 231 (5) และ (6) ในขณะเดียวกันก็บัญญัติไว้ในมาตรา 231 ในกรณีที่ กกด. วินิจฉัยให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก่อนการประกาศผลเลือกตั้ง ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่ออุทธรณ์คำวินิจฉัยของ กกด. ได้ ในกรณีที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้า กกด. เห็นว่าควรให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เสนอความเห็นต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.02 เห็นด้วยกับบทบัญญัติในมาตรา 233 ส่วนอีกร้อยละ 30.85 ไม่เห็นด้วย คงให้เป็นอำนาจ กกด. เติ้ลขาดในการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง)

สรุป ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นควรมีระบบคานาคูลอำนาจ กกด. ในการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งทั้งก่อนและหลังการประกาศผลการเลือกตั้งโดยอำนาจของฝ่ายตุลาการ (ศาลยุติธรรม)

6.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรมีอำนาจแน่นอนชัดเจนโดยไม่ต้องกำหนดให้ กกด. มอบหมาย ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ 55.32 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 37.23 นอกนั้นไม่แน่ใจ

สรุป ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนแน่นอนตามกฎหมายบัญญัติ โดยไม่ต้องให้ กกด. มอบอำนาจ ส่งผลให้การสรรหา กกด.จังหวัด ต้องดำเนินไปด้วยความเข้มข้น ละเอียตรอบคอบ รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจของ กกด.จังหวัดด้วย

6.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสำนักงาน กกด. โดยให้แยกกฎหมายว่าด้วยสำนักงาน กกด. ออกจากกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย กกด. (แยกหน่วยงานทางธุรการและองค์อำนาจออกจากกัน) ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ 68.09 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 22.34 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 7.45

สรุป ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แยกออกจากกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

6.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ กกต. ว่าก่อนปฏิบัติหน้าที่สมควรให้
 งดเว้นสัตย์ปฏิญาณ ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ 87.25 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 9.57 ไม่แน่ใจ
 ร้อยละ 2.13

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า กรรมการการเลือกตั้งควรถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้าปฏิบัติ
 หน้าที่ ทั้งนี้ อาจจะต้องขอยกเว้นของ กกต. ต้องทำให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม จึง
 ควรจะมีการถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนก็ได้

6.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามร่างรัฐธรรมนูญ
 มาตรา 234 ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้มีการจับกุมคุมขังหรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งในระหว่างมี
 พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วย (ร้อยละ 57.45) ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยคิด
 เป็นร้อยละ 38.30 นอกนั้นตอบไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.13

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า กรรมการการเลือกตั้งควรมีเอกสิทธิ์ ไม่ถูกจับกุมคุมขังหรือ
 หมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งในระหว่างมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร

6.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่อื่นของ กกต. ในการให้ความเห็นชอบกรณี
 ที่คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานหน่วยงาน
 ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากหน้าที่หรือพ้น
 จากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน ตามร่างรัฐธรรมนูญมาตรา 177 (1) เพื่อป้องกันการได้
 เปรียบเทียบเปรียบเทียบทางการเมืองในระหว่างมีการหาเสียงเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ
 50.00 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 36.17 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 11.70

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งและต้องอยู่รักษาการ
 ระหว่างที่มีจัดการเลือกตั้ง ส.ส. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ
 กรณีที่คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงาน
 หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากหน้าที่
 หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทน เพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมขึ้นในระหว่างที่มีการจัด
 การเลือกตั้ง ส.ส.

6.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่อื่นของ กกต. ในการให้ชื่อบริษัทที่คณะ
 รัฐมนตรีจะกระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้งบประมาณสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตาม
 ร่างรัฐธรรมนูญมาตรา 177 (2) เพื่อป้องกันการได้เปรียบเสียเปรียบทางการเมืองในระหว่างมีการหา
 เสียงเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ 52.13 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 34.04 ไม่แน่ใจ ร้อยละ
 8.51

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งและต้องอยู่รักษาการระหว่างที่มีจัดการเลือกตั้ง ส.ส. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีอำนาจหน้าที่ในการให้ชอบก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะกระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้งบประมาณสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง

7.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคการเมืองควรตั้งได้ง่าย โดยบุคคลจำนวน 15 คนก็สามารถจัดตั้งได้ ผู้เข้าสัมมนาที่ตอบว่าเห็นด้วย กับผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้ที่เห็นด้วยร้อยละ 46.81 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 48.94 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 3.19 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมสัมมนายังมีความเห็นไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดตั้งพรรคการเมืองควรตั้งได้ง่าย โดยบุคคลจำนวน 15 คนก็สามารถจัดตั้งได้ ยังเป็นประเด็นโต้แย้ง (Controversial) ความเห็นกำกวมกัน สมควรมีการออกเฉีย: ให้ความเห็นดังกล่าวมากกว่านี้ว่า การจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองควรจะเป็นเช่นไร โดยเฉพาะจำนวนบุคคลที่รวมตัวกันในการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

7.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภายหลังจากจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว ภายใน 180 วัน จะต้องดำเนินการจัดหาสมาชิกให้ครบ 5,000 คน และมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละ 1 สาขา มิฉะนั้น จะต้องถูกยุบพรรค ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ 65.96 ไม่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 30.85 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.13

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า เมื่อจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ภายใน 180 วัน ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการจัดหาสมาชิกให้ครบ 5,000 คน และมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละ 1 สาขา มิฉะนั้น จะต้องถูกยุบพรรค ทั้งนี้ เพื่อให้พรรคการเมืองไปสู่แนวทางของการเป็นพรรคการเมืองในลักษณะมวลชน(Mass Party)มากยิ่งขึ้น

7.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับควรกำหนดให้พรรคการเมืองที่มีได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะต้องถูกยุบพรรค ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 57.45 ผู้ที่เห็นด้วยร้อยละ 39.36 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.13

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า พรรคการเมืองที่มีได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะต้องถูกยุบพรรค เพราะเป็นการเปลี่ยนหลักการไปจากที่รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 กำหนดไว้ ประกอบกับการส่งหรือไม่ส่งผู้สมัครเป็นสิทธิของพรรคการเมือง และพรรคการเมืองก็อาจจัดกิจกรรมทางการเมืองอื่น อาทิ การให้ความรู้และการศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน ฯลฯ ก็ได้

7.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับควรยกเลิกกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพราะในอดีตการมีกองทุนก็ไม่ช่วยในการพัฒนาพรรคการเมืองมากนักและยังเป็นภาระทางงบประมาณกับรัฐ ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 63.83 เห็นด้วยร้อยละ 31.91 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 3.19

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่ควรยกเลิกกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของผู้เข้าประชุมกลับพบว่าผู้เข้าประชุมส่วนใหญ่มิได้เป็นนักการเมือง แต่จะเป็นข้าราชการ กลับพบว่า ความเห็นส่วนใหญ่ไม่ได้ต้องการให้มีการยกเลิกกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความเข้มแข็ง

7.5 ความเห็นเกี่ยวกับกรณียังคงมีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินกองทุนสนับสนุนพรรคการเมืองแบบเดิมที่ใช้ 4 เกณฑ์ ได้แก่ จำนวนส.ส.ในสภา จำนวนคะแนนเสียงตามแบบบัญชีรายชื่อ จำนวนสมาชิกพรรคการเมือง จำนวนสาขาพรรคการเมือง ผู้เข้าสัมมนาที่ตอบว่าเห็นด้วย กับผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้ที่เห็นด้วย ร้อยละ 46.81 ไม่เห็นด้วยจร้อยละ 44.68 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 7.45 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมสัมมนายังมีความเห็นที่แตกต่างกันในเกณฑ์การจัดสรรเงินกองทุนฯ

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินกองทุนสนับสนุนพรรคการเมืองแบบเดิมที่ใช้ 4 เกณฑ์ ได้แก่ จำนวนส.ส.ในสภา จำนวนคะแนนเสียงตามแบบบัญชีรายชื่อ จำนวนสมาชิกพรรคการเมือง จำนวนสาขาพรรคการเมือง ยังเป็นประเด็นโต้แย้ง (Controversial) ความเห็นถกเถียงกัน สมควรมีการถกเถียงให้ความเห็นตกผลึกมากกว่านี้ว่า เกณฑ์การจัดสรรเงินกองทุนสนับสนุนพรรคการเมืองควรจะเป็นเช่นไร เพราะในอดีตที่ผ่านมาพรรคการเมืองบางพรรคเร่งจัดตั้งสาขาพรรคเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อมีการประเมินผลโดยสถาบันการศึกษาที่ กคต. ว่าจ้างให้ไปทำการศึกษากลับพบว่าที่ทำการสาขาพรรคบางพรรคในหลาย ๆ สาขาไม่มีลักษณะสำนักงานที่เหมาะสม การบริหารงานสาขาพรรคไม่มีระบบที่ชัดเจน และขาดประสิทธิภาพ ส่วนเกณฑ์สมาชิกพรรคก็เป็นปัญหาความซ้ำซ้อนเกินกว่า 1 พรรค จนกระทั่งคณะกรรมการกองทุนฯต้องตัดรายชื่อที่ซ้ำซ้อนกันออกทุกพรรค นอกจากนี้ นักวิชาการบางท่านยังให้ความเห็นว่าเงินกองทุนควรใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาพรรคการเมืองขนาดเล็กที่ยังมีเงินทุนไม่มากนัก ดังนั้น หากใช้เกณฑ์เดิมพรรคการเมืองขนาดใหญ่ มีเงินจากการบริหารมากอยู่แล้วก็จะยิ่งได้รับการจัดสรรเงินให้ได้รับมากเงินกองทุนสนับสนุนพรรคการเมือง

7.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาชนคนไทยมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้เพียงพรรคการเมืองเดียว ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ 75.53 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 18.09 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 4.26

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า ประชาชนคนไทยมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้เพียงพรรคการเมืองเดียว อย่างไรก็ดี การกำหนดให้สามารถเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวด้วยการบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองอาจเป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพตามร่างรัฐธรรมนูญมาตรา 63 หรือไม่

7.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมืองอาจถูกขูบได้ในกรณีที่ไม่ได้จัดทำรายงาน
กิจการของพรรคการเมืองส่ง กกต. ภายในเดือนมีนาคมของปีต่อไป ส่วนใหญ่ผู้เข้าสัมมนาเห็นด้วย
ร้อยละ 58.51 ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยร้อยละ 35.11 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 3.19

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า พรรคการเมืองอาจถูกขูบได้ในกรณีที่ไม่ได้จัดทำรายงาน
กิจการของพรรคการเมืองส่ง กกต. ภายในเดือนมีนาคมของปีต่อไป การรายงานกิจการพรรคการเมือง
เป็นการควบคุมกำกับกับการดำเนินงานของพรรคในรอบปี ซึ่งประธาน กกต. ในฐานะนายทะเบียนพรรค
การเมืองกำหนดให้พรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานส่งให้ กกต. เพื่อการป้องกันพรรคการเมืองมิให้
ปฏิวัติคือนอกกริตนอกกรอบ

7.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพรรคการเมืองอาจถูกขูบได้ในกรณีที่ไม่ได้จัดทำรายงาน
การใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ส่วนใหญ่ผู้เข้า
สัมมนาเห็นด้วย ร้อยละ 67.02 ผู้ที่ไม่เห็นด้วยร้อยละ 27.66 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 2.13

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า พรรคการเมืองอาจถูกขูบได้ในกรณีที่ไม่ได้จัดทำรายงาน
การใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคมของปีต่อไป เนื่องจากเงิน
กองทุนฯมาจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงต้องมีการควบคุมการใช้จ่าย จึงกำหนดให้พรรคการเมือง
เมืองที่ได้รับเงินจัดสรรจากกองทุนไปแล้วนำไปใช้จ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และต้องรายงานใช้
กองทุนทราบ เพื่อให้พรรคการเมืองรับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินกองทุน ฯ ดังนั้น หากพรรคการเมืองไม่
รายงานตามเวลาที่กำหนดก็มีมาตรการในการควบคุมพรรคการเมืองให้นำไปเป็นเหตุแห่งการขูบพรรค
การเมืองได้

8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

8.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา 91 และ 92 บัญญัติให้มี ส.ส. จำนวน 400 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 320 คน
จากระบบสัดส่วน 80 คน ผู้เข้าสัมมนาที่ตอบว่าเห็นด้วย กับผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน
กล่าวคือ ผู้ที่เห็นด้วยร้อยละ 47.87 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 42.55 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 8.51 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้า
ร่วมสัมมนายังมีความเห็นไม่ลงรอยหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันเสียทั้งหมด

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังเป็นประเด็นโต้
แย้ง (Controversial) ความเห็นกำลังกัน สมควรมีการถกเถียงให้ความเห็นตกผลึกมากกว่านี้ว่า จำนวน
ส.ส. ควรเป็น 400 คน หรือไม่ และควรจะมาจากการเลือกตั้งระบบใด (ทางเลือกที่ 1 แบ่งเขตทั้งหมด
ทางเลือกที่ 2 แบ่งเขต ผสมกับบัญชีรายชื่อ)

8.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเลือกตั้ง ส.ส. (การลงคะแนนและกระบวนการนับคะแนน) ในระบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตล. 3 คน และแบ่งสัดส่วนโดยแบ่งเป็น 4 เขตเลือกตั้ง ตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 92 (1) (2) ผู้เข้าสัมมนาที่ตอบว่าเห็นด้วย กับผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้ที่เห็นด้วยร้อยละ 43.62 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 46.81 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 6.32

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังเป็นประเด็นโต้แย้ง (Controversial) ความเห็นถกเถียงกัน สมควรมีการถกเถียงให้ความเห็นตลคผลึกมากกว่านี้ว่า จะเลือกตั้ง ส.ส. ในระบบแบ่งเขตเลือกตั้งเลือกตั้งอย่างไร (ทางเลือกที่ 1 เขตเดียวเบอร์เดียว หรือทางเลือกที่ 2 แบ่งเขตเลือกได้หลายเบอร์) รวมทั้งการคิดคำนวณส.ส.ระบบสัดส่วนว่าจะเป็นบัญชีแบบเดิม (ทั้งประเทศ) หรือแบ่งสัดส่วนส.ส.ตามภาคตามจำนวนประชากร

8.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 106 มาตรา 107 และมาตรา 108 บัญญัติให้มี ส.ว. จำนวน 160 คนมาจากการสรรหาโดยคณะกรรมการคณะหนึ่งที่มีจำนวน 7 คน โดยการสรรหาส.ว.จากจังหวัด ๆ ละ 1 คน โดยการสรรหาที่เหลือจากผู้ได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรในภาคต่าง ๆ ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 53.19 ผู้ที่เห็นด้วย ร้อยละ 36.17 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 9.57

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า ส.ว. ไม่ควรจะมาจากการสรรหา

8.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา 107 กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาในศาลฎีกาและตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 54.26 ผู้ที่เห็นด้วยร้อยละ 35.11 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 8.51

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า การมีคณะกรรมการสรรหาตามที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญไม่เหมาะสม

8.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ต้องพ้นจากสมาชิกภาพเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ผู้เข้าสัมมนาที่ตอบว่าเห็นด้วย กับผู้ที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้ที่เห็นด้วยร้อยละ 48.94 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 43.62 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 4.26

สรุป ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า การให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังคงมีสถานะภาพอยู่ได้ แม้ว่าจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแล้วก็ตาม ยังเป็นประเด็นโต้แย้ง (Controversial) ความเห็นถกเถียงกัน สมควรมีการถกเถียงให้ความเห็นตลคผลึกมากกว่านี้ว่า จะสมควรให้ส.ส.พ้นสมาชิกภาพหรือไม่ เมื่อได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการเปลี่ยนจากหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มุ่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่เป็นการแยกฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายนิติบัญญัติ

8.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. ให้นำคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ผู้เข้าสมัครมาเห็นด้วย ร้อยละ 75.53 ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยร้อยละ 22.34

สรุป ผู้เข้าสมัครมาส่วนใหญ่เห็นว่า การนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. ควรนับที่หน่วยเลือกตั้ง อันเป็นการเปลี่ยนหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งต้องการแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งในการซื้อเสียงขายสิทธิ เพราะหากเป็นการนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งผู้สมัครหรือหัวหน้าคะแนนสามารถตรวจสอบคะแนนเสียงได้ว่าการใช้เงินซื้อเสียงได้ผลหรือไม่

สรุปการวิเคราะห์ในภาพรวม

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วย

1. กกต.มีอำนาจหน้าที่พิจารณาสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง ส่วนหลังการเลือกตั้งให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม
2. กกต.จว.ควรมีอำนาจหน้าที่ที่แน่นอนชัดเจน โดยไม่ต้องกำหนดให้ กกต. มอบหมาย
3. ควรมีการจัดทำร่างกฎหมายสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแยกต่างหากจากกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
4. ก่อนปฏิบัติหน้าที่ควรกำหนดให้กกต.ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ
5. กกต.ควรมีเอกสิทธิ์และความคุ้มครองพิเศษ อาทิ การไม่ถูกจับกุมระหว่างการมี พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
6. กกต.ต้องให้ความเห็นชอบก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน
7. กกต.ต้องให้ความเห็นชอบก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะกระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น
8. ภายหลังจากจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว ภายใน 180 วัน จะต้องดำเนินการจัดสมาชิกให้ครบ 5,000 คน และมีสาขาพรรคอย่างน้อยก่ละ 1 สาขา มิฉะนั้น จะต้องถูกยุบพรรค
9. ประชาชนคนไทยมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้เพียงพรรคการเมืองเดียว
10. พรรคการเมืองอาจถูกยุบได้ในกรณีที่ไม่ได้จัดทำรายงานกิจการของพรรคการเมืองส่ง กกต. ภายในเดือนมีนาคมของปีถัด
11. พรรคการเมืองอาจถูกยุบได้ในกรณีที่ไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป
12. การนับคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. ให้นำคะแนนเลือกตั้งที่หน่วยเลือกตั้ง

น้ำจืดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วย

1. ควรกำหนดให้พรรคการเมืองที่มิได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะต้องถูกยุบพรรค
2. ควรยกเลิกกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพราะในอดีตการมีกองทุนก็ไม่ช่วยในการพัฒนาพรรคการเมืองมากนักและยังเป็นภาระทางงบประมาณกับรัฐ
3. สมาชิกวุฒิสภามีจำนวน 160 คนมาจากการสรรหาจังหวัดละ 1 คน และจากภาคส่วนต่าง ๆ อีกจนครบจำนวนส.ว.ที่พึงมี
4. คณะกรรมการสรรหาส.ว.ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการองค์การอิสระ (4 องค์การ) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีการโต้แย้ง(ความเห็นค้าน)

1. ที่มาของ กกต. มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา 3 คน จากศาลฎีกา 2 คน ส่งให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ
 2. การจัดตั้งพรรคการเมืองควรตั้งได้ง่าย โดยบุคคลจำนวน 15 คนก็สามารถจัดตั้งได้
 3. กรณียังคงมีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ควรกำหนด ักเกณฑ์การจัดสรรเงินกองทุนสนับสนุนพรรคการเมืองแบบเดิมที่ใช้ 4 เกณฑ์ ได้แก่ จำนวนส.ส.ในสภา จำนวนคะแนนเสียงตามแบบบัญชีรายชื่อ จำนวนสมาชิกพรรคการเมือง จำนวนสาขาพรรคการเมือง
 4. ส.ส.ควรมีจำนวน 400 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตจำนวน 320 คน จากระบบสัดส่วนอีก 80 คน
 5. การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตละไม่เกิน 3 คน และประชาชนเลือกได้ 3 คน
 6. ส.ส.ไม่พ้นจากสมาชิกภาพเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี
-